

Karanténmonológ – Felolvasószínház, 2020

Csodamorzsák

Igaz történetekből összefűzött olaszországi helyzetjelentés

Szia, drágám! Végre itthon! Vigyázz, ne, a maszkot majd én! Menj távolabb, még ne ölelj meg, majd ha kész vagyok! Holnap újat kapok, már harmadik napja ezt hordom. Nincs elég szájmazsk, nevetséges. Ne nyúlj hozzá, ennek technikája van! Így, csak a legszélét szabad megfogni, azt is csak kesztyűvel. A kesztyűt is leveszünk, ezt is meg kell tanulni okosan csinálni. Ez művészet. Látod, a belsejéhez hozzá sem értem. Ezt is bele a kis zacskóba, jól bezárjuk, és kidobjuk. Ha hemzsegnek rajta a buta vírusok, ott belül hemzsegjenek. Nem, még nincs puszi, csak így a távolból. Először minden ruhát le, és máris mehet a szennyesbe, sőt, azonnal ki kell mosni, tudod. Aztán én már ugrom is a zuhany alá. A vacsorát? Fél óra múlva, annyi kell egy alapos fertőtlenítő zuhanyozáshoz. Mi lesz a vacsora? Vargányás rizottó? Te egy angyal vagy. Tessék? Második fogás is lesz? Csirkemell cukkinivel? De jó! Másfél nap alatt csak három szendvicset ettem. El nem tudod képzelni, mi folyik ott benn. Állandó rohanás. Nyitom a csapot, aztán mesélek. Persze csak ha lesz erőm, és nem alszom el evés után. Vagy még előtte. Állva, mint a lovak, itt, a zuhany alatt.

Egész újjászülettem! Szerintem a hipó új korában sem volt ilyen makulátlan, mint én most. Jöhet az éltető vacsora. Milyen jó dolgom van nekem! Mi, önkéntesek, gyakran hazajöhetünk. Tudom, kicsim, igazad van, másfél nap is sok. De Pozzi, Gallo és a többi orvos már öt napja nem volt otthon. Kivettek egy szobát valami bed&breakfastben, hogy néha aludjanak pár órát. Embertelen ez a ritmus. Talán holnap végre

hazamennek, és találkozhatnak a családjukkal. Egyszerűen nem mernek hazamenni, nehogy megfertőzzék az otthoniakat. Az egyik ápolónő úgy tudja, hogy Pozzi is pozitív. Nem tudom, igaz-e. Ezek az orvosok úgy dolgoznak, mint az igáslovak. Nincs megállás. Te, ezek komolyan gondolják azt a híres esküt. Hogy is hívják? A hippokratészit, azt! Mostanában szörnyen felejtetek. Egyébként remek ez a rizottó, kiérzik belőle a fehérbor. Látod, ha főzni nem is tudok, vásárolni még megy, és a fagyasztott rizottó vásárlásában kifejezetten jó vagyok. A csirkét is készen vettem a körettel, nem szégyen, azért adják, hogy vegyem. Szóval, tényleg gyógyítani próbálnak, és amikor már biztos, hogy nem megy, akkor is, az utolsó percig ott vannak a beteg mellett, és még egyszer megpróbálják a lehetetlent. És bátorítják, és állandóan viszik a híreket a rokonok és a betegek között. Nem, dehogyis, senki nem mehet be hozzájuk. A haldoklóhoz? Hozzájuk sem. Senki. Egyedül kell meghalniuk. Egy pap járt csak benn náluk, a haldoklóknak fogta a kezét, suttogott nekik, és mindig derűs volt. Ezt is az ápolók mesélték, amikor éjjel volt öt szabad percünk a kávéautomatánál. Amikor az intenzív osztályon már mindenkinek csak sírni volt kedve, akkor az öreg pap volt az egyetlen, aki tartotta az orvosokban és az ápolókban a lelket. Kitaláltad! Ő is megkapta. Nem sokkal rá meghalt. Az orvosok akkor sírtak igazán.

Hogy még nem láttál síró orvost? Az biztos, hogy nincs rá sok idejük. Az ápolóknak sincs. Enni sincs idejük, futtában isznak egy kis vizet, de a mosdóba sem járnak. Én nem tudom, hogy fogom bírni. Még csak egy hete vagyok önkéntes, de úgy érzem, éveket öregedtem. Szaladgálok a szobák között, hozd ide, vidd oda, meg olyan általános ápolói dolgokat bíznak rám. El-

hízni nem lehet, annyit futok. Persze egyfolytában jönnek a covidosok. Egyszerűen nincs nekik hely. Finom, igen, nagyon jó a csirke. Érted ezt? Észak-Olaszországban 2020-ban, a világ legjobb egészségügyi ellátásával rendelkező régiójában a kórházakban nincs hely a betegeknek! A többi kórházban is ez megy, nem csak nálunk. A folyósokra rögtönöznek matracokat, ilyet még nem láttam. Állandóan érkeznek, és sokan már túl későn. Nézd, a képernyőre most írják ki a mai statisztikát. A mai covidos halottak száma 766. Egy nap alatt. Már túl vagyunk a tizennégyezren. Egy hónap alatt tizennégyezer halott egy pökhen-di kis vírus miatt. Ezek egyedül halnak meg, érted? És utána viszik őket, nincs búcsúzás utána sem, csak egy sajnálkozó mondat a telefonba: „A kedves édesapja örökre elszenderült. Higgye el, mi igazán mindent megtettünk. Fogadja őszinte részvétünket.”

Mi még elbúcsúzhattunk. Igaz, beöltöztettek engem is, mint egy úrhajóst, de legalább ott ülhettem melletted. Csak pár percet engedtek, neked csukva volt a szemed, de tudom, hogy ott éreztél magad mellett. Most már ez sincs. Az ajtón se ki, se be nem léphet hozzátartozó. Tegnap történt, hogy egy hatvanöt éves férfi, aki már világosan tudja, hogy nem menekülhet, megkérte Mantovani doktornőt, legyen olyan szíves, mondja meg a feleségének, hogy nagyon szereti. A doktornő hűségesen átadta az üzenetet. Utána két percig ült a nővérszobában, és a fejét az asztalra támasztotta. Ott voltam, láttam, hogy rázkódnak a vállai. Hősies tett volt, akartam volna bátorítani, de nem mertem megszólalni. Volt valami szent és sérthetetlen ebben a hangtalan sírásban. Utána hirtelen felállt, és amikor kihúzta magát, olyan volt, mint egy közlegény, aki tudja a kötelességét, és miután megvigasztalta a félholt bajtársait, engedelmesen újra bebújik a lövészárkba. Két fiatalot kellett intubálnia. Ez egy tévhit, hogy csak időseket kaszál a Covid. Te is csak ősszel lettél volna hatvan. De sok a középkorú, és fiatalok is vannak. Az orvosok és ápolók, akik éjjel-nappal lótnak-futnak a harctéren, persze könnyen megkapják, és amíg a tüneteik engedik, keményen helytállnak. Ha már nem bírják, általában már késő. Befekszenek egy felszabadult ágyba, és csövel a szájukban, talán békével a

szívükben, mert mindent megtettek, amit megtehettek, leszakadnak erről a világról.

Persze van, aki lélegeztetőgépet sem akart. Az egy hetvenkét éves plébános volt, a közössége vette neki a lélegeztetőt, de lemondott róla, hogy ne mentenek meg vele egy fiatal beteget, ő pedig szépen meghalt.

Azt mondod, szentimentális lettem? Lehet. Te most könnyen beszélsz. Bár tényleg beszél-nél! Te már tudod, hogy mi van odaát. Egyáltalán van-e odaát? Mi van, ha nincs odaát? Lehet, hogy te nem is vagy? Akkor én most kinek mesélek? Rita, drágám, ha csak egy szót szólnál, csak valahogy megvillannál a levegőben! Úgy él-tünk le egy életet, hogy csak mosolyogtunk a hi-székeny öregeken. Értelmetlen idővesztésnek tűnt még az obligát húsvéti mise is. Most nem tu-dom. Tévedtünk volna? Te már tudod, súghatnál.

Ez a Gallo egy nagyon okos ember. És mégis megtért. Az okossága ellenére. Napokkal ezelőtt olvastam valami online cikkben. Szoktam látni, amint cikázik a folyóson. Leírja, hogy a covidos betegek mellett lelkiileg mit élt át, és végre úgy érzi, értelmet nyert az élete, és lobog benne a szeretet. Bennem meg akkora a káosz, hogy hozzám képest az indiai közúti forgalom japán menetrend szerint zajlik.

Ez jólesett, köszönöm. Tíznaponta vásárolok, az bőven elég. A tartományi kormányzó a fejét fogja, hogy az emberek nem értenek a szóból, és túl gyakran vásárolnak. Hát mit csináljanak? A karantént sokan úgy töltik, hogy a konyha és a dívány között vonszolják magukat oda-vissza. Szerintem minden háztartásban különleges gasztronómiai műsorokat lehetne felvenni. Lucia is a konyhában éli ki magát. Tegnap hívott, és mesélte, hogy minden áldott nap süt egy tortát. Nem akartam mondani, hogy nem jó ötlet, Enzo már így is túl kerek, sőt az egész család olyan kerek, mint a mesebeli kerekérdő. Az ember a sógornőjének ne mondjon ilyet. Ő azt csicsereg-te a telefonba, hogy szívesen sütné nekem is, de más városban lakván nem tudja elszállítani, erre nem érvényes semmiféle engedély. Mondtam, hogy küldje fénypostával, már nyitom is az ab-lakot. Azt felelte, hogy nem jó ötlet, mert repülés

közben lepotyoghat róla a kandírozott cseresznye. Erre azt javasoltam, küldjön fényképet, aztán virtuálisan én is eszem belőle egy szelettel. Azóta mindennap felrakja a frissen sült süteményeinek a képeit a Facebookra.

Van, akire viszont rájött a takarítási örület. Kifordítja az egész lakást, mint egy zoknit, szellőzteti, mossa, fertőtleníti, visszafordítja, és ha kész van, kezdi elölről. Pedig annyi mindent lehetne csinálni: idő van. A szomszéd kislány, tudod, Pamela, aki az autókлубban dolgozik, unalmában törökül tanul, és ha találkozunk a lépcsőházban, a maszk alól már rutinból *merhabát* köszönünk egymásnak. Én pillanatnyilag özvegyül tanulok. Mit mondjak, nehéz egy nyelv.

Persze a vásárlás sem egyszerű feladat. Fel kell rá készülni, mint egy színházi előadásra: eldobható gumikesztyű, szájasmaszk, fertőtlenítő, hogy a kesztyű eldobása után az autó kormányát és egyéb részeit is bekenegessük vele. Múltkor fél órát álltam sorban, mert csak egyenként engedték be az embereket az üzletbe. Benn meg olyan volt, mint egy disztópikus film. Mindenki úgy lavírozott a bevásárlókocsijával, hogy a másikkal ne kelljen egy levegőt szívnia, noha mindenkin szájasmaszk volt. A pénztárosnőknek és az eladóknak pedig szobrot kellene állítani. Ezek igazi hősök. Némelyikük szkafanderben állja a rohamot egész nap, végzik a többletmunkát, feltöltik a kiürült lisztes és tisztítószeres polcokat.

Látod, most komolyan veszem. Akkor miért nem vettük még komolyan? Akkor még senki nem vette komolyan. Húsz évet még nyugodtan élhettél volna. Persze a cukorbetegséged rátett egy lapáttal. Rita, Rita, Margherita! Miattad csinálom, érted?! Ha már rajtad nem segíthettem, legalább másnak segítsék egy picit, csak amenyit egy ember, mint én, megtehet. Itthon megörülnék, mindenhol téged látlak, még él az illatod a ruhásszekrényben. A könyvjelződet is benne hagytam a könyvben. Virginia Woolfot olvastál, te lélekbúvár. A világítótorony. Beleolvastam, persze ott, ahol a könyvjelzőt találtam. Egy fejezetet bírtam, szörnyű volt. Mrs. Ramsay halála után a szél nyakra-főre tekergett a szomorú házban. Na, ez most nem nekem való. Mintha a

saját halálad fejezete előtt hagytad volna abba az olvasást, hiszen azt már személyesen élted meg, nem kellett hozzá szegény jó Virginia. Nem vittem vissza a könyvtárba, úgymint be van zárva. Majd hónapok múlva, ha elmúlik ez a pokol. Ha elmúlik. Vagy én múlok el hamarabb? Simán elkapatom én is. Vagy azt gondolod, hogy ez a halál csak neked járt a családban? Mit csináljak én itt nélküled? A gyerekek úgymint Ausztráliában vannak, és eszük ágában sincs hazajönni. A temetés után is csak pár napot maradtak itthon. Persze félték, hogy aztán lezárják a határokat, és nem sokkal később igazuk is lett. Nem vádolom őket, tizenkét év után biztos nem könnyű otthagyni csapat-papot. Paolo és Serena is fix állásban van, jól keresnek, mindkettő talált magának valaki helybélit, azt mondják, boldogok. Megértem őket. Meg aztán Skype-on úgymint beszélünk. Ők örülnek, hogy önkéntes lettem. Én is örülök. Értelme van annak, amit csinállok. Furcsa, de úgy érzem, mintha negyven év mérnöki munkája egészen eltöppölne e mellett a röpke kórházi létezésem mellett. Pedig nem teszek csodákat. Igaz viszont, hogy látok csodákat. Sok apró csodamorzsát. Szemtanúja vagyok annak, hogy az emberek emberként viselkednek a többi emberrel. Itt nincs rivalizálás, suskus, fúrás, könyöklés meg hazudozás. Itt csak szolgálat van, küzdés, összefogás, közös cél. Közös a fáradtság, az izzadság, a könnyek is. Lehet, hogy itt mindenki beledöglik a munkába, de meggyőződéssel döglik bele. Persze, otthon kényelmesebb lenne. Mantovani doktornőnek is gyerekei vannak, még kisiskolások, de ha a tizenkét órás turnus után hazatámolyog, a férjének az a fő feladata, hogy a gyerekeket távol tartsa tőle, mert a doktornő negyven perc forró zuhany után is fél, hogy egy néma víruska még ott makacsodik a haja tövében. Amit persze saját kezűleg vágott le egész tüsire, nehogy a hosszú hajszálak magukhoz csábítsák a betegséget.

Hallottad, mi történt Nápolyban? A kórházban az egyik Covid-tesztre váró sorban álló elvesztette a türelmét, szaftosat köpött egy öt nyugtatni próbáló doktornőre és egy ápolóra, mire a főorvos kénytelen volt karanténba rakni és másokkal helyettesíteni a két elveszített munkaerőt. Jó, jó, Nápoly messze van. Ott az állandó napsütés-

ben az emóciók jobban forrnak, mint itt nálunk, északon. Palermóban pedig az orvosok öltözőjébe kétszer is betörték, és elvitték az elvihetőket, bankkártyát, telefont, laptopot. Pedig Palermo milyen szép! Emlékszel, amikor Szicíliában nyaraltunk? Palermo, Trapani, Marsala, Agrigento, Ragusa, Siracusa, Catania, Taormina! Egy héten át barangoltunk az októberi melegben, és az egész olyan volt, mint egy varázslat. A gyerekek nem férték a bőrükbe a nagy örömtől, hogy hiányozhatnak az iskolából. Úgy ugrándoztak az amfiteátrum lépcsőin, mint a kisgidák. Muszáj volt megünnepelni a tizedik házassági évfordulómat. Milyen szép voltál! Ne érts félre, Margherita, később is szép voltál. Nekem örökre a legszebb. Szerettem az értelmet a tekintetedben, a bölcsességet a homlokodon, a hétköznapi munkabírást a kezeden, az ünnepi komolyságot a hangodban, amely váratlanul olyan bolondozásra tudott váltani. Téged mindenki szeretett. Azt hiszed, nem tudtam, hogy körbeudvarolt a fél világ? Nem szóltam, csak viseltem. Néha még szórakoztatott is, mert tudtam, hogy mindenkit elutasítottál. Ez ott volt a szemedben. Ez jólesett. Mégis elmentél, pedig olyan jól megvoltunk. Most mondd meg nekem, mit csináljak egyedül, ha vége ennek az egész örületnek?! Egy éve nyugdíjban, most megözevgyültem... Félő, hogy meghülyülök.

Jó lenne egyet sétálni. Nem lehet, a tartományban betiltották a sétát is. Kétszáz méterre lehet eltávolodni a lakóhelytől. Egyszerűen csak létezni vágyom a szabad levegőn, és nem gondolkodni semmiről. Ráadásul jön a tavasz, sőt, már itt van, nyílnak a virágok. Ezt onnan tudom, hogy a terasz előtt álló ringlófa tele van apró fehér virágocskákkal, és olyan az egész, mint egy menyasszonyi köntös. Emlékszel? Ezt úgy szeretted. Még megvan a versed, amelyet erről írtál, abban az évben, amikor ideköltöztünk. Az iskolában a kollégáid nem is tudták, hogy verseket írsz. Várj csak, megkeresem. Itt lesz ebben a dobozban a leveleiddel együtt. Mindet eltettem. A bohókás rajzaidat is, amelyekkel a születésnapi ajándékaimat kísérted. Nézd, itt van. Címe nincs, de melléragasztottál egy fényképet a virágzó fáról.

Sok-sok apró bárány
csupa fehér gyapja
virágos hómező.
Béget és legel és boldog,
míg együtt a nyáj,
majd egyenként
hullanak, ha húrjain
halkan citerázik a szél.

Szemérmes ara
tétova csókkal
küldi a légbé
fehér ruháit,
lassan mozdul a fátyol.
A tejszínű gyöngyök
szertegurulnak,
buján öleli
bájait az éj.

Szép. Lassan el is virágzik, nem tart sokáig. Mi tart sokáig ebben az életben? Csak a fájdalom, a hiány, a gyötrődés, a félelem. Nem igazság! A kórházban mást sem látok, csak szenvedést. És fegyelmet. És szeretetet. Nem értem ezt az ellentmondást, zavar és idegesít. És mégis jólesik. Na most, hogy igazodjon ki az ember ebben az emberi szív nevezetű irtózatosságságban? Keresztül-kasul tekeregnek bennem az érzések, pedig nem is Nápolyban lakom. Lehet, hogy nekem is lelmem van, mint a délieknek?

Még jó, hogy nem felejtettem el ironizálni. Máskülönben nehezen viselném. Mit? Azt, hogy élek. Túl sok a halott. Bergamóban már el sem férnek. A temetkezési vállalatok nem bírják a túlterheltséget. A krematórium éjjel-nappal üzemel, de nem tudja kielégíteni az igényeket. A temető sem tud lépést tartani ezzel a tempóval. A város a hadsereget hívta segítségül, és katonai kamionokkal szállítatják el a koporsókat egyéb városokba, ahol majd elhamvasztják és eltemetik ezt a seregnyi szegény embert. Persze a rokoni jelenléte nélkül. Azt talán közlik velük, melyik városba került a kedves hozzátartozójuk. A végeláthatatlan sorban haladó járművek látványa, mit mondjak, szívfacsaró érzés volt. Mint ünnepélyes sorokban gyalogló hangyák, hátukon a kiflivéggel. A képeket lehozta egy-két online újság, de ki tudja, eljutottak-e a világba. Mindegy,

ha látták is, minden csoda csak három napig tart, úgylis elfelejtik. Itt még nem felejtünk. A kamionok jönnek, csak jönnek, előttük rendőrautó szirénázik. A hosszú karavánok Novarába, Padovába, Firenzébe tartanak, és csak a városok krematóriumának udvarán állnak meg. Ott csendörök és hat réteg védőruhába tekert szakemberek fogadják az áldozatokat.

Itt a kórházban is az orvosok szabályosan úrlényeknek vannak öltözve. Rajtam csak három réteg védőruha van, kesztyű, két maszk, és néha felveszek egy átlátszó arcvédőt. Akkor egészen úgy érzem magam, mint egy szamuráj. Hát, ha az ember harcolni megy, bújjon a páncéljába. Aztán majd háromszáz év múlva ezt is mutogatni fogják a múzeumokban, mint a régi katonai felszereléseket.

– Látod, Pierino? 2020-ban ezeket a rongyokat hívták hadi felszerelésnek.

Mert harc ez a javából. Egyenlőtlen harc, de egyszer ennek is vége lesz. Emlékszel? Hányszor mondtuk, ha nehéz helyzetben voltunk, hogy minden alagútnak vége van egyszer! Meg hogy minden éjszaka után eljön a hajnal. Amikor Veccani megrágalmazott a főnöknél, és két hétig enni sem bírtam a feszültségtől, aztán minden szépen megoldódott. Vagy amikor Serenát megharapta egy elkóborolt véreb, és napokig nem derült ki, hogy megmenthető-e a lába. Idővel milyen szépen rendbe jött, sőt, második lett az iskolai futóversenyen. Milyen igazunk volt! Eddig mindig bejött, tehát most is be fog jönni. Az éjszakának vége lesz egyszer.

Persze van, aki nem bírja kivárni. A Piavéba ölte magát egy ápolónő, egy halász talált rá a folyó adriai torkolatánál. Szerencsétlen nő covidosok mellett dolgozott, és magas láza lett. Nem várta meg a tesztje eredményét. Egyedül élt, mint én, lehet, hogy csak hiányzott neki valaki, aki megvigasztalta volna. Így viszont negyvenkilenc évét a hullámok dajkálták halálba.

Közben azért valami jó is történik, történnie kell. Tisztul a levegő. Mit tisztul, harapnivalóan friss! A forgalom egészen minimális. A luxusautók a garázsban porosodnak, csakúgy, mint a régi 4×4-es Fiat Pandák. Milyen jó, hogy még megvan

a kis Panda! Én is azon tanultam vezetni, meg a gyerekek is. Ha tehetném, keretbe foglalnám, és minden sátoros ünnepkor virágot tennék elé porcelánvázában. Ez családi erekleje a javából, bár te mindig lenézted, és becsmérően tonhalas konzervnek hívtad. Ez nem volt szép tőled. Gondolod, hogy a dédanyád ékszerai többet érnek, mint a kis Panda? Csupa nyakék meg melltű, amelyek a felhasználási lehetőségei igencsak korlátozottak. Egy cifra kis pillangó, amely csak arra jó, hogy össze lehessen vele lyuggatni egy selyemkendőt, csak nem hasznosabb, mint egy aranyos kisautó, amellyel négyen jártunk ide-oda, és még a vásárolt holmi is belefért! Aztán ahogy nőttek a gyerekek, nőttek az igények, és szerencsére nőtt az én fizetésem is. Ebből lett aztán a Lancia és a Ford Escort. De a Pandát megtartom, senki hozzá ne merjen érni. Micsoda? Az autóbontóban volna a helye?! Csak a testemen át! Te bolond! Hát már nem emlékszel, hogy a Fiatban csókoltuk meg egymást először? Vagyis te engem. Én meg hirtelen azt sem tudtam, hogy... semmit sem tudtam. Én nem mertem volna. Olyan szép voltál. Aztán sokat ígérően és mégis szemérmesen rám néztél, elmosolyodtál, és hirtelen kipenderültél az autóból. Jókedvedben akkorát csaptál az ajtón, hogy másnap biztonság kedvéért elvittem a szerelőhöz, nézze már meg, nem történt-e komolyabb baja.

Ez a Zucchi, vagy Mucchi, vagy hogy is hívják, sose tudtam megjegyezni a nevét, tudod, a közeli utcából, a fia Paolóval járt egy osztályba, amíg át nem írárták magániskolába, szóval, gyűjti a kocsikat, ez a hobbija. Persze én megértem, minden alkalomhoz más autó dukál, ez kétségtelen. Úgy vitte mindig sétáltatni az autóit, mint más a kutyáját. Egy egész fedett parkolót bérel, de most engedelmesen ácsingóznak a fényesre subickolt járgányok, mint marcipánlovak a cukrászistállóban.

Most gondolj bele. Ez a csenevész vírus elérte azt, amit eddig senki más. Még egy ilyen Pucchit is leállított. Többet sikerült elérnie ennek a kis koronás betyárnak, mint bármelyik szakszervezetnek itt akárhol Európában. Megvan a társadalmi egyenlőség. Egyformák vagyunk, egyformán esendők, és bár fáj elismernem, nem vagyunk mindenható lények. A tudásunk, a

határaink vastag, fekete filctollal vannak meghúzva. Most mindegy, kinek van pénze, kinek nincs, senkit nem érdekel. A létfenntartásra, csak arra kell. A munkának is elveszett a prioritása. Az ember otthon van, főz, olvas, gitározik, fiókot takarít, sakkozni tanítja a gyerekeit. Lassan beleszokik az otthoni életbe, nem kell hatkor kelni a munkába rohanás miatt, a munka lényegét veszítette. Nem is utazik, nem megy szórakozni, nem mesélheti, hogy most a Maldív-szigeteken vagy Brazíliában telet-nyaralt, és nem szelfizhet híres karmesterekkel az exkluzív koncerteken. Ezek a dolgok mind nem számítanak. Sorban ledőltek a fétisek. És az ember egyszerre csak észreveszi az íróasztalon a bronzszobrocskát, amelyet harminc éve örökölt, de eddig fel sem tűnt neki, hogy ott van. És egyszerre csak észreveszi, hogy van ideje. Idő, amiről eddig azt sem tudta, mi fán terem. Csak rohanás volt. Most le lehet ülni a fotelba, és gondolkodni. Önmagunkkal találkozni. Állni bátran és védtelenül a kérdések ostromát, anélkül, hogy egy vállrándítással elkergetnénk. Ahogy kamaszkorunkban. Mit érnek az akkori válaszaink? Kiállták-e az idők próbáját? Csak úgy, játékból, unalomból újra feltenni a kérdéseket. Ki vagy, és mi végre vagy? Most lehet, most van idő.

Persze ez pillanatnyilag nem az én esetem. Nem mintha nem lennék éppen életem egyik legfájdalmasabb szakaszában, amikor a kérdések, mint tankok dübörögnek a lelkemen. De hát, kutyaharapást szőrível. A fájdalmat a fájdalommal gyógyítani... Első nap a kórházban az osztályos főorvos két réteg kesztyű alatt jól megszorította a kezemet, és azt mondta:

– Nemes gesztus.

Már ismertük egymást, hisz te is náluk szenderedtél örök álmra, édes Margheritám. Mire én azt válaszoltam:

– Semmi nemesség, doktor úr. Kizárólag egoizmus. Otthon nem bírom ki egyedül. Aztán ha ezzel másnak is segíthetek, ha már neki nem segíthettem, hát, az amolyan véletlen egybeesés.

Erre nem szólt, de még jobban megszorította a kezemet.

Ne hidd, hogy nagy dolog. Nem én vagyok az egyedüli önkéntes. Országszerte több ezren va-

gyunk, talán több tízezen, ki tudja. Vöröskereszt, polgári védelem, önkormányzatok, hegyivadászok, hadsereg... Sok helyről toboroztak. Aztán vannak az egyedi esetek, mint én vagy mint az asolói polgármester, aki ápolói diplomával is rendelkezik, hát ő is beállt a sorba. Vagy mint egy fiatal mérnökolléga (!), aki azt az aprócska feladatot vállalta fel, hogy megnagyobbítja a kórházat, hiszen nincs hová fektetni az új betegeket. Ez a fiatal fiú csodálatra méltó lelkesedéssel küzd, de nem ám egyedül. Önkéntesek, főleg hegyivadászok lesik minden gondolatát. Ha este megfogalmazza, hogy másnapra az új szoba hogyan legyen felszerelve, higiénikussá téve minden célnak megfelelően, az a szoba másnap reggel már haptákban áll. Ezek az önkéntesek nem ismernek lehetetlent. Mindenki egy célért dolgozik, és ez csodákat eredményez. Ezek a hegyivadászok amúgy sem ijednek meg, ha egy kis többletmunkáról van szó. Egy hét alatt újra használhatóvá tettek egy húsz éve elhagyottan álló kórházat itt, Valdobbadienében. Cipekedtek, csiszoltak, súroltak, fertőtlenítettek, javítottak, mindezt úgy, hogy maszk, kesztyű és védőruha volt rajtuk, megtartva egymástól az egyméternyi távolságot, és csak egy gyors pastasciuttára álltak meg kis turnusokban – az ételt a tábori konyhában főzte a többi serény alpinista. Hát nekik is szobrot állíttatnék!

Ahogy a szerencsétlen Manuelának is, akit csak a kávé és az inercia tart függőleges állapotban, és akinek a kimerültségtől és a több réteg védőszörnyűségtől már egészen eltorzult az arca. Neki és a többi kórházi nővérnek Rómából alamizsnát ígért a kormány. Ő köszönte szépen, de nem tart rá igényt. Az ő munkája többet ér, majd belepusztul. Nem borraalóért teszi. Ha fizetni akarnak, adják meg az árát. Ha nem adják, hát ő akkor is csinálja, ezt vállalta, nincs visszaút, csak a rászoruló embert szolgálni. Ahogy most mindenki teszi. Félholtan is elkötelezetten, egymásért.

Mert háborúban a parancsnok becsülje meg a közkatonát, a ravaszkodás megbosszulja magát. És ha két katona toporog egymás mellett a nyirkos lövészárokból, és megosztják egymás között a hazai kolbász csücskét, azt már bajtársnak hívják. A szolidaritás, az, szívem, demokratikus dolog.

Ahogy a vírus is demokratikus dolog. Mindenkit pofon üt, tekintet nélkül a társadalmi hovatartozásra. Azt viszont én fogom képen törölni, aki ezek után azért panaszkodik, mert nem mehet a tengerpartra sétálni, meg nem mehet a bárba kapucsínót inni és brióst reggelizni. Vagy azért sopánkodik, mert a kutyája kizárólag olyan krokettet eszik, amelyet csak három településsel odébb lehet kapni, de arra már nincs engedélye, hogy vásárlás miatt olyan messzire menjen, és itt, micsoda lehetetlen állapot (!), különben is elfogyott az élesztő. Na, majd én föllesztem egy jól irányzott simogatással. Mit képzelnék? A kór-

házi dolgozók majd belepusztulnak a munkába! Már nincsenek is turnusok. Csak szolgálat van, amíg bírják, és ki nem dőlnek. Ha én is kidőlök, majd boldogan teszem, azzal a tudattal, hogy a csatában legalább a trombitát fújhattam.

Le is fekszem, drágám. Holnap újra harcra fel a vírus ellen, az emberért! És mint egy kismadár a kenyértöredéket, a folyósokon, a betegszobák küszöbén fel fogom csipegetni a lehullott szeretetet, és ami nekem is sok, azt én is szerteszőrom. Nem kell sok a jóízű élethez, csak ezek a... csodamorzsák.

Noé bárkája